

— Δὲν τὴν ἔλαβες λοιπὸν ἀκόμη;

— Ἀκουσέ με.

Ἐλαβεν αὐτῆς ἀπὸ τῆς χειρὸς καὶ ἐκλύων ἐλαφρῶς ὠδήγησεν αὐτὴν ἐπὶ τινος καθέκλας, εἶτα ἐκάθησε παρ' αὐτὴν χωρὶς νὰ ἀφήσῃ τὴν χεῖρα, ἣν ἐκράτει καὶ ἔσφιγγεν ἐν τῇ ἑαυτῆς.

— Μὲ φοβίζεις, ἐπιθύρυσεν ἐκείνη.

— Βεβαίως ὅ,τι ἔχω νὰ σέ εἰπω δὲν εἶναι εὐχάριστον, εἶπεν, ἀλλ' ὑπὸ τινὰ ἔποψιν, ὑπὸ τὴν ἔποψιν τὴν θίγουσαν τὸν ἔρωτά μας, εἶναι εὐχάριστον, ὥστε δὲν ἠξέυρω ἐὰν πρέπῃ νὰ λυπώμεθα ἢ νὰ χαίρωμεθα.

— Μήπως ὁ πατὴρ σου θέλει νὰ σέ νυμφεύσῃ; ἀνέκραζεν.

— Ὁ πατὴρ μου δὲν θέλει τίποτε, οὔτε δύναται νὰ πράξῃ τι, διότι εἶναι οἰκονομικῶς κατεστραμμένος.

— Κατεστραμμένος; ὁ πατὴρ σου! οἰκονομικῶς;

— Ἀπὸ ὅλην τὴν περιουσίαν του δὲν μένει τίποτε παρὰ μόνον χρῆν. Ξεύρεις ὅτι εἶχε δίκην περὶ σπουδαίας εὐθύνης.

— Δὲν εἶχε κερδίσει;

— Ναί, ἐκέρδισε πρὸ πάντων τῶν δικαστηρίων δι' ὧν διήλθεν ἡ ὑπόθεσις μέχρι τοῦδε, ἔμεινεν ὅμως τελευταῖον τι πρὸ τοῦ ὁποίου ἔχασε καὶ ἡ ἀπόφασις εἶναι τελεσίδικος, ἐπομένως ἐπῆλθε καταστροφή. Μέγαρχ, πύργοι ἐξοχικαὶ ἐπαύλεις, εἰκόνες, τὰ πάντα πωληθήσονται, εἶναι δὲ βέβαιον ἀπὸ τοῦ νῦν ὅτι ἡ περιουσία του μολονότι μεγάλη δὲν θὰ ἀρκέσῃ ὥπως πληρώσῃ τὸ βράχθρον. Λοιπὸν καταστροφή, καταστροφή τελεία, εἶναι βεβαίωτον, εὐτυχῶς ὅμως δὲν πρόκειται περὶ ἀτιμώσεως. Ὁ κτύπος εἶναι τρομερός, ἀπότομος, καταστρεπτικὸς ἐκ τοῦ ὁποίου πιστεύω ὅτι ὁ πατὴρ μου δὲν θὰ εἰμπορέσῃ νὰ ἐξεγερθῇ. Τώρα λοιπὸν ἐγὼ θὰ γείνω ἀρχηγὸς τῆς οἰκογενείας. Ὁ ἀγχίνους ἀνὴρ, ὁ ἰσχυρός, ὁ πλούσιος εἰς ἰδέας θὰ ἐξφρανηθῇ καὶ θ' ἀντικαταστήσῃ αὐτὸν ὁ ἀνωφελὴς ἀνὴρ, ὁ ἀνατραφεὶς διὰ βίον νοχελῇ καὶ λαμπρόν. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν μὲ καταβάλλει, οὔτε μὲ τρομάζει, διότι ἐὰν εἰς ἐκείνον λείπῃ τὸ πᾶν, ἐγὼ ὅμως ἔχω σὲ καὶ αἰσθάνομαι ὅτι διὰ σέ καὶ διὰ σοῦ θὰ δυνηθῶ νὰ ἀντιπαλάσω. Ἀνμφιβόλως δὲν ἔχω πλέον νὰ σοὶ προσφέρω τὸν λαμπρόν ἐκείνον βίον καὶ ὀφειλόμεν ν' ἀρκεσθῶμεν εἰς μέτρια πράγματα, ἀλλ' ἀδιδάφορον ἀφοῦ ἀνταγαπώμεθα! Ἐρχόμενος κατέστρωσα τὸ σχέδιόν μου. Θέλεις νὰ σοὶ τὸ εἰπω;

(Ἀκολουθεῖ).

HECTOR MALOT.

(Μετάφρασις Α. ΓΡΑΜΜΑΤΟΠΟΥΛΟΥ).

ΤΑ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΖΩΩΝ ΠΕΙΡΑΜΑΤΑ*

Β'.

Καὶ τοιαῦτα μὲν οἱ τῶν ἐπὶ ζώων πειραμάτων πολέμιοι διατυποῦσιν εἰς δικαιολογίαν τῶν ἰσχυρισμῶν αὐτῶν ἐν τούτοις ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀρχαιότητος παρατηρεῖται ἡ ὑπαρξίς τῆς διὰ τοῦ μέσου τούτου ἐξυπηρετήσεως τῆς ἐπιστήμης. Αὐτοὶ οἱ τῶν Περσῶν βασιλεῖς παρέδιδον τοὺς καταδίκους εἰς τὴν δικάρισιν τῶν ἱατρῶν, Ἀτταλὸς δὲ ὁ Γ' ὁ ἐπιλεγόμενος Φιλομήτωρ ἐδοκίμαζε κατὰ τὸν Γαληνὸν ἐπὶ τῶν καταδίκων τὰ τε δηλητηρία καὶ τὰ ἀντιφάρμακα αὐτῶν, οἱ δὲ Πτολεμαῖοι ἐπέτρεπον ἐπίσης τὴν τέλεσιν αὐτῶν ὡς τεκμηριούται ἐκ τῶν ἐπὶ τῶν κακούργων πειραμάτων τοῦ Ἡροφίλου καὶ Ἐρασιστράτου. Καὶ πρῶτον ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς πρὸς τὰ λοιπὰ πλάσματα εὐλαθείας, ἀνεφάρμοστος φαίνεται ἡ πολιτεία τῶν μὴ ὀπαδῶν τῶν ἐπὶ τῶν ζώων πειραμάτων. Καὶ παρ' αὐτοῖς ἔτι τοῖς ζώοις ἐπικρατεῖ διηνεκὴς πόλεμος, τῶν ἀσθενεστέρων, καταβροχθιζομένων ὑπὸ τῶν ἰσχυροτέρων καὶ κατὰλληλον ἔχόντων τὸν διοργανισμόν πρὸς χώνευσιν αὐτῶν. Ὁ ἄνθρωπος, ὡς σαρκοφάγος, ἐπιδίδεται εἰς θήραν τῶν κατωτέρων ζώων, φονεῖ, ἐκδέρει καὶ τρώγει αὐτά· πῶς δὲ συμβαίνει νὰ παρορᾶται μὲν ὁ τοιοῦτος φόνος καὶ ὀλεθρος, ὁ ἐμμέσως τὴν τοῦ ἀνθρώπου ἐξυπηρετῶν ὑπαρξίν, νὰ κατακρίνηται δὲ ἡ πρόσκαιρος χρῆσις κατωτέρου ζώου ὑπὲρ ἐμμέσου ἐξυπηρετήσεως τῆς αὐτῆς ὑπάρξεως; Χρησιμοποιούμεν τὰς παχείας διφθέρας χωρὶς νὰ διατυπῶνται διαμαρτυρίαι κατὰ τῆς ἀποστερήσεως τῶν ἐπὶ τῶν δορῶν αὐτῶν δικαιομάτων τῶν ζώων. Φονεύομεν τὰς φαλαίνας διὰ τὸ λίπος αὐτῶν καὶ ζῶντα καταβροχθίζομεν τὰ ὄστρεα. Λυπούμεθα ἐπὶ τῇ ὑπερβολικῇ ἐπιβαρύνσει τοῦ ἵππου καὶ λοιπῶν δι' ὀγκωδῶν καὶ βαρυτάτων φορτίων, ἀδιαφοροῦμεν ὅμως διὰ τὴν ἀγωνίαν τοῦ ἐν τῇ χύτρη θνήσκοντος ἄστακτου καὶ ἀναμένομεν τὴν ἐν τῇ παροψίδι ἐλκυστικὴν αὐτοῦ ὕψιν. Τερπόμεθα ἐπὶ τῇ καλὴ ἐλάδῃ φωνῇ τῶν πτηνῶν, πλὴν διατὶ τὰ ἐκ τούτων ἐδέσματα ὡς τὴν πλουσιωτέραν ἡγοῦμεθα εὐωχίαν; Οὐδὲν λέγομεν ὅταν ἡ ὑπηρετρία ἢ ὁ μάγειρος δηλητηρίῃ τοὺς μῦς ἐξαφανίζουσιν· ὅταν δὲ εἰς ἄλλον τινὰ μῦν δηλητηριώδῃ χορηγῶμεν τροφήν ἵνα, ἀποθνήσκοντος τούτου, παρατηρήσωμεν τὸν τρόπον τῆς τοῦ θανάτου ἐπελεύσεως, ἀξιοκατάκριτοι καὶ μεμπτεοὶ τυγχάνομεν; Μήπως ὁ θάνατος δὲν εἶναι ὁ σκοπὸς τοῦ δηλητηρίου ἐν ἀμφοτέραις ταῖς περιπτώσεσιν;

Ἄλλ' αἱ ὁδοὶ; Ἰδοὺ τί οἱ τῶν πειραμάτων ὀπαδοὶ ἀπαντῶσιν εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην: Κατ' ἀρχὴν τὰ ἐπιστημονικὰ πειράματα εἶναι ἠθικὰ εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμόν, ἅτε ἀποτελοῦντα τὴν ἐπιδίωξιν τῆς ἀληθείας χάριν τῆς ἀληθείας αὐτῆς. Ἄν

*) Ἰδὲ ἀριθμ. 17, ἐν σελ. 331 - 333.

ὅμως ἐν τῇ ἐπιδιδῶναι ταύτῃ ἀναποφεύκτως προύκαλειτο πόνος εἰς τὰ κατώτερα ζῶα, οὐδεὶς ἐλυπεῖτο ἐπὶ τούτῳ περισσότερον τοῦ ἐπιστήμονος ἱατροῦ, ἢ ἀποστολῇ τοῦ ὁποῖου ἀποσκοπεῖ κυρίως εἰς τὴν τοῦ πόνου καταστροφὴν· ἢ τοιαύτη ὅμως πιθανὴ σύμπτωσης κατ' οὐδὲν διασχεύει τὸ ἠθικὸν τοῦ ἔργου αὐτῶν.

Δὲν θεωρεῖται ἀνῆθικον τὸ υποβῆλλειν εἰς δοκιμασίας τὰ ζῶα τροφῆς χάριν· ποῦ λοιπὸν εὑρηται ἡ λογικὴ ἐν τῷ ἰσχυρισμῷ ὅτι ἀξιοκατάκριτος ἢ εἰς τὰς αὐτὰς δοκιμασίας υποβολὴ τοῦ ζώου χάριν προσκλήσεως γνώσεων; Ἐν τῇ τελευταίᾳ μάλιστα περιπτώσει τὸ ζῶον ἀναισθητεῖται συνήθως, τοῦθ' ὅπερ δὲν συμβαίνει ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει. Τίς, παριστάμενος εἰς τὸν σκληρότατον καὶ σφαγέως μόνον καρδίαν ἀπειτοῦντα θάνατον τῶν ἀθωωτάτων ἐκείνων κτηνῶν, ἄτινα σωρηδὸν καθ' ἡμέραν καὶ διὰ μυρίων ὧσων ἀποτροπαίων μεθόδων ἀφαιροῦνται τὴν ζωὴν χάριν ἀπλῆς τροφῆς τοῦ ἀνθρώπου, τίς, καθορῶν τὸν μὲν βουὴν διὰ βραχείας σφύρας κατὰ μέτωπον πληττόμενον καὶ ἐν στιγμῇ πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ ἀνθρώπου ἐξαπλούμενον, ἀγωνιώντα καὶ μετὰ μικρὸν ὑπὸ κοπτερῇ ἐκπνέοντα μάχαιραν, δὲν θά ὠμυεν οὐδέποτε πλέον ἐν παραπλησίῳ νὰ εὐρεθῇ θεάματι; τίς, ἀκούων τὰς ὀξείας φωνὰς τοῦ χοίρου, σπαρασσόμενον τὰ σπλάγχνα διὰ λογχοειδοῦς μαχαίρας, εἰσχομένης ἐν αὐτῷ πρὸς τὴν τῆς καρδίας διάτρησιν καὶ θανάτῳσιν αὐτοῦ ὑπὸ τὸ κράτος ὀδυνηροτάτης βασιάνου, τίς λέγομεν δὲν θ' ἀπειροπιάζετο καὶ ἐπὶ τῇ ἀπλῇ ἀναμνήσει τοῦ ὀνόματος τοῦ ζώου; Τίς δὲν συγκινεῖται ἐπὶ τῷ εἰς τὴν σφαγὴν ἀγόμενῳ προβάτῳ, τῷ προαισθανόμενῳ πολλὰκις τὴν ἀναμνέουσαν αὐτὸ τοῦ σφαγέως μάχαιραν καὶ ματαίως ἀγωνιζόμενῳ ἐτέρῳ νὰ τραπῇ ὁδόν; Ἀναμφιβόλως ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην ἡ μόνη ἐν τῷ ἀνθρώπινῳ νῷ ἐπερχομένη σκέψις, εἶναι ἡ σκέψις ἐκείνη, ἣτις ἦκιστα τιμητικὴ διὰ τὸ ὑπέροχον καὶ λογικὸν τοῦτο ὄν, φυσικωτάτη δὲ καὶ χαρακτηριστικωτάτη, συνοψίζεται εἰς τὰς λέξεις: Ὅποῖον θηρίον ὁ ἄνθρωπος! Εὐνόητον ὅτι καὶ μεθ' ὅλα τὰ ὑπὲρ τῆς νομιμότητος τῆς τελέσεως τῶν ἐπὶ ζῶων πειραμάτων λεγόμενα ἐκείνο τὸ ὁποῖον δέον τὴν πρωτίστην ἐν αὐτοῖς νὰ καταλαμβάνῃ θέσιν εἶναι ἡ τοῦ ἐνεργούντος ἱατροῦ ἢ βακτηριολόγου εὐσυνειδησία· ὁ εὐσυνειδήτως ἐνεργῶν καὶ ἀρμυδίως τὸ ἀναισθητικὸν ἐφαρμύζων ὁσάκις ἐπιτρέπεται ἡ χρῆσις αὐτοῦ, μεγάλως ἀνακουφίζει τὰς δοκιμασίας τοῦ ὑπὸ τὴν ἀνατομικὴν αὐτοῦ μάχαιραν ζώου, μῆτε πέραν τοῦ δέοντος τὰ πειράματα αὐτοῦ ἐξακολουθῶν, μῆτε ἐπὶ ἀκαταλλήλων ζῶων ταῦτα ἐπιτελῶν, ἀείποτε δ' ὑπ' ὅψει ἔχων τὴν εἰ δυνατόν πρόληψιν τοῦ θανάτου τοῦ ἐφ' οὗ ἐνεργεῖ ζώου.

Πῶς δὲ πρέπει νὰ χαρακτηρησθῇ ἡ πολιτεία ἐκείνη τῶν ἀρνούμενων μὲν τὴν χρησιμότητα τῶν πειραμάτων, τὴν ἱατρικὴν δ' ἐπικαλουμένων συνδρομὴν ἐν ὧρᾳ ἀνάγκῃς; Ἰδοὺ τί εἶπεν ἐν τῷ ἐκκλησιαστικῷ

ἐκείνῳ συνεδρίῳ ὁ τῶν πειραμάτων τούτων ὑπέρμαχος κ. Βίκτωρ Χόρσλεϋ: «Ἡ διαγωγή αὐτῶν ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ ἐν τῷ ὁποίῳ ἐκφράζουσι γνώμας, ἐκ τῶν ὑψηλοτάτων δῆθεν ἐλατρίων τῆς ἠθικῆς καὶ τῆς φιλάνθρωπικῆς ἀπορροεύσας, εἶναι ἀπλῶς ὑποκριτικὴ. Πᾶς τῶν πειραμάτων τούτων πολέμιος ὅστις, ἐν ἀσθενείᾳ διατελῶν, ἐκλῆι ἱατρὸν, κεκτημένον ἱατρικὰς γνώσεις τοῦ 19^{ου} αἰῶνος, ἀποβαίνει ἐνοχος διπροσωπίας καὶ πταχπότητος. . . Ἡ κατὰ τῆς τελέσεως τῶν πειραμάτων τούτων ἐνέργεια ὀνομαστικῶς μόνον φέρει τύπον φιλάνθρωπίας. Πράγματι δὲ ἀποτελεῖ φάσιν τῆς σκέψεως ἐκείνης, ἣτις ἀείποτε κατεπολέμησε τὴν ἐπιστήμην ἐν ὀνόματι τῆς θρησκείας». Μόνον διὰ τῆς ἐρεύνης ἀποβαίνει δυνατὴ ἡ τῆς ἐπιστήμης προαγωγή· ἀλλ' ἡ ἔρευνα αὕτη διενεργεῖται διὰ τῶν πειραμάτων· ἡ χειρουργικὴ κυρίως βασίζεται ἐπὶ πειραμάτων ζώντων ὄντων. «Νέα ἀνακάλυψις» λέγει ὁ κ. Κήτλιη «ἐν τινι τῶν τεχνῶν, μολοντί ἡ ἀπλῇ ἐμπνευσις αὐτῆς δύναται νὰ ἐπέλθῃ ἐν παντί χρόνῳ, οὐδέποτε ἔσται ἀνακάλυψις ἐν γένει ἐὰν μὴ πρότερον δοκιμασθῇ. Καὶ ἡ δοκιμὴ δέον νὰ γείνη εἴτε ἐπὶ ἀνθρώπων εἴτε ἐπὶ κατωτέρων ζώων». Ἀλλως ὁ νόμος τῆς θυσίας εἶναι ὁ νόμος τῆς ζωῆς· ἐπὶ τούτου τοῦ λογίου πιθανὸς ἐρειδόμενος καὶ ὁ κ. Βίκτωρ Χόρσλεϋ φρονεῖ ὅτι «Ὁλοκληρῶν τοῦ σκοποῦ τῆς ἐπιστήμης ἀποβλέποντος εἰς τὴν πρόσκτησιν γνώσεων, ἡ τοιαύτη πρόσκτησις γνώσεων ἀποβαίνει ἐφικτὴ μόνον διὰ δαπάνης τινὸς καὶ θυσίας. Οἱ ἄνθρωποι τὴν ἰδίαν πολλὰκις ἐθυσίσαν ζωὴν ἐν τῇ τοιαύτῃ ἐξυπηρετήσει τῆς ἐπιστήμης· τὰ εὐεργετήματα ὅμως τῆς οὕτω προσκτωμένης γνώσεως ἐφαρμύζονται ἐπὶ τε τῶν κατωτέρων ζώων καὶ ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων· τούτου ἕνεκεν αὕτη εἶναι ἡ βῆσις ἐφ' ἣς μόνης διακιοῦται ὁ ἄνθρωπος νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν συνδρομὴν τῶν κατωτέρων ζώων πρὸς τὸ κοινὸν καλόν». Ὅποσον συντελεστικὰ δὲ εἰς τὴν ἐξυπρέτησιν τῆς ἀνθρωπότητος τὰ ἐπὶ ζῶων πειράματα ἐγένοντο, τοῦτο τεκμηριοῦται ἔθελον μὲν ὑπὸ τοῦ γεγονότος καθ' ὃ πᾶσα νέα γνώσις κατεδείκνυε τὴν ὁμοιότητα τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὰ κατώτερα ζῶα οὐ μόνον ὡς πρὸς τὴν σωματικὴν διάπλασιν ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς αὐτὴν ἔτι τὴν φυσιολογικὴν ἐνέργειαν· πᾶσα δὲ νέα πληροφορία κατεδείκνυεν ὅτι τὰ ζῶα ὑπόκεινται εἰς τὰς αὐτάς καὶ οἱ ἄνθρωποι ἀσθενεῖς καὶ ὅτι ἡ φυσιολογικὴ τῶν φαρμάκων ἐνέργεια ἦτο ἡ αὐτὴ παρ' ἀμφοτέρους ὡς πρὸς τὰ κυριώτερα σημεῖα αὐτῆς.

«Αἱ τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τῶν ζώων διαφοραὶ», λέγει ὁ διδάκτωρ Ἀρμάνδος Ράφκρ «δὲν εἶναι οὐδέ κατὰ τὸ ἡμῖν τρεσᾶται ὅσαι αἱ τῶν ἀνθρώπων ἐπ' ἀλλήλων. Ἡ δὲ τῶν φαρμάκων γνώσις ἡμῶν προσεκλήθη καθ' ὅλοκληρίαν διὰ πειραμάτων εἴτε ἐπὶ ζώων εἴτε ἐπὶ ἀνθρώπων, ἀσθενούντων ἢ καὶ ὑγιῶν». Ὅτε πρὸ τριακονταετίας ὁ Λουδοβίκος Παστέρ ἤρξατο τῆς ἀξιοσημειώτου αὐτοῦ ἐνεργείας, οὐδέποτε βεβαίως ἐμάντευεν ὅτι ζῶν ἔτι θὰ κατάρθου νὰ ἀποδώσῃ ὑπηρεσίαν τῇ ἀνθρωπότητι, ἐπιρρωσάσας τὸ κλέος αὐτοῦ

καὶ ἀνὰ σύμπασαν τὴν ὑφ' αὐτοῦ δια-
σχληπιάσαν. Ἀπέβησαν ἄρα ἄχρηστα τὰ ὑπ' αὐτοῦ
τελεσθέντα πειράματα; Δὲν ἐξωμάλισαν δὲ μᾶλλον
ταῦτα τὴν ὁδὸν εἰς τὴν ἐξεύρεσιν τῆς ἀντιστηπτικῆς
ἐκείνης μεθόδου ἐν τῇ τῶν πληγῶν θεραπείᾳ, μεθ' ἧς
ἀρρήκτως συνδέθη τὸ τοῦ σιρ Ἰωσήφ Λίστερ ὄνομα;
Μήπως ἡ ὑπὸ τοῦ Παστέρ ἀνακάλυψις μεθόδου πρὸ
ἐνδεκαετίας ὅλης διὰ τὴν ἐν τοῖς ζώοις θεραπείαν
τοῦ ἄνθρωπος δὲν ἀπέβη εὐεργετικὴ καὶ διὰ τὰ κτήνη,
καταπληκτικῶς (ἀπὸ 10 εἰς 1% τὴν παρ' αὐτοῖς ἐκ
τοῦ νοσήματος τούτου θνησιμότητα ἐλαττώσασα;
Αὕτη αὕτη ἡ θεμελιώδης βέστις τῶν νῦν φυσιολογικῶν
γνώσεων, ἡ ὑπὸ τοῦ Χάρβεη δηλονότι ἀνακάλυψις τῆς
κυκλοφορίας τοῦ αἵματος, ἐδοκίμαζετο ἐπὶ τοιούτων πει-
ραμάτων. Ἀττίτως δὲ πρὸς τὴν ἔστιν ὅτε δικτυπου-
μένην ἀντιστήλησιν τῆς ἀνακαλύψεως ταύτης, ὡς
ἀρχικῶς καὶ ἐν μέρει γνωστῆς προεγενεστέρας φυσι-
ολογίας, τὸ ἔργον τοῦ Χάρβεη ἔχει ἀνμφιβόλως
τὴν αὐτὴν σχέσιν πρὸς τὰς μετέπειτα προσόδους τῆς
ιατρικῆς, ὅσων τὸ τοῦ Γαλιλαίου πρὸς τὴν θρυμασίαν
ἀνάπτυξιν τῆς νεωτέρας ἀστρονομίας. Καὶ τὸ ἐλάχι-
στον δὲ τμήμα τῆς ἀνακαλύψεως ταύτης τοῦ Χάρβεη
ἐπετεύχθη διὰ πειραμάτων ἐπὶ ζώντων ζώων. Ὅπό-
σων δὲ ὠρελιῶν πρόξενος ἡ ἀνακάλυψις αὕτη τῆς
κυκλοφορίας τοῦ αἵματος ἐγένετο! Εἰς ταύτην ὀρείλε-
ται ἡ γνώσις τῆς λειτουργίας τῆς καρδίας καὶ τῶν
πνευμόνων, εἰς ταύτην ὀρείλεται ἡ ἐντελής κατανόη-
σις τῶν τῆς καρδίας λειτουργιῶν καὶ ἡ συνεπείρ τῆς
γνώσεως ταύτης προλήψις καὶ διάγνωσις νοσημάτων,
στενῶς συνδεομένη μετὰ τῆς κυκλοφορίας τοῦ αἵ-
ματος. Ἡ τοῦ Χάρβεη ἀνακάλυψις ἀπετέλεσεν ἐν
τῷ μέρει τὴν βῆσιν ἐτέρως ἐπίσης σπουδαίας καὶ
εὐεργετικῆς ἀνακαλύψεως, τῆς ὑπὸ τοῦ Λαινέκ
(Laenec) κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ λήγοντος αἰῶνος γε-
νομένης καὶ συνισταμένης εἰς τὴν ἀκοὴν τῶν ἐν τῷ
θώρακι διὰ τῶν κινήσεων καὶ τῆς λειτουργίας τῆς
καρδίας καὶ τῶν πνευμόνων παραγομένων ἤχων καὶ
τὴν ἐκ τῆς κανονικότητος ἢ ἀταξίας αὐτῶν διάγνω-
σιν τοῦ χροακτικῆς διαφύσεων νοσημάτων. Τὴν ἀνα-
κάλυψιν τοῦ Χάρβεη ἐπωρελήθη κατόπιν καὶ ὁ Χόπ
(Hore) ὁ ῥυθμίσας τὴν διάγνωσιν καὶ θεραπείαν
τῶν καρδιακῶν νοσημάτων. Τοιαύτη ἡ ἐπιτυχία τῆς
ἐπὶ πειραμάτων βεβαιώσεως δράσεως τοῦ Χάρβεη,
ἐπιτυχία ἀνεκτιμήτου ἄξις διὰ τὴν ἀνθρωπότητα
καὶ ἀμέσως κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον συνδεομένη
μετὰ πᾶσων τῶν νεωτέρων φυσιολογικῶν ἀνακα-
λύψεων.

Παραπλησίᾳ ὑπῆρξεν ἡ ἐν τῷ νευρικῷ συστήματι
πειραματικὴ ἔρευνα τοῦ πολλοῦ καὶ ἀπλωτάτου τὴν
καρδίαν Μπέιλ (Bell) τοῦ νέαν ἐν τῇ ἐπιστήμῃ ταμὸν-
τος ὁδὸν καὶ ἐπὶ τῇ βῆσιν πειραμάτων κατὰ τὰς ἀρχὰς
τοῦ ἐναεστώτος αἰῶνος δι' ἄλλοιους τέλειως πραγματι-
κὸν χάος ἀντικαταστήσαντος. Ἀπὸ μακροῦ θὰ συνε-
πλήρου ὁ ἐπιφυλακτικώτατος οὗτος φυσιολόγος τὴν
ἀνακάλυψιν αὐτοῦ, τὴν ἀρρότερως τὰς ἐδρας τῆς τε
κινήσεως καὶ τῆς αἰσθήσεως ἐν δυσὶν ἰδιαιτέροις

τμήμασι τοῦ νευτικῶν μυελῶν καθορίσας, ἀπὸ πολ-
λοῦ, λέγομεν, αὐτὴν θὰ συνεπλήρου, εἰ μὴ, ἐν ἐποχῇ
καθ' ἣν ὡς σκληροὶ καὶ ἀσπλαγχοὶ οἱ τῶν ἐπὶ ζώων
πειραμάτων ἀπαλοὶ ἐστιγματίζαντο, ἐδίσταζον ἀκρι-
βῶς ἐν τῇ τελέσει τῶν ἀρμοδίων πρὸς τὸν σκοπὸν
αὐτῶν πειραμάτων, ἀπλῶς ἐνεκα τῆς ἀναποφεύκτου
προκλήσεως τοῦ μετ' αὐτῶν συνδεομένου πόνου· τὰ
πειράματα ὁπωσδήποτε ἐτετέλεθησαν, ἡ ἐνέργεια αὐ-
τοῦ ἐπέτυχε καὶ αἱ ἐκ ταύτης ἐπιτευχθεῖσαι γνώσεις
συνεχισθεῖσαι βαθμυδὸν ὑπὸ τοῦ νευροπαθολόγου Χῶλ
(Hall), καὶ τῶν φρενολόγων Χίττλιν (Hitzig), Φερ-
ριέ (Ferrier) καὶ λοιπῶν μεγάλα περιεποιήσαντο τῇ
ἀνθρωπότητι ὠρελήματα. Ὁλόκληρος ἡ νεωτέρα τοῦ
ἐγκεφάλου χειρουργικὴ ὑπῆρξεν ἀμεσον ἀποτέλεσμα
πειραμάτων ἐπὶ ζώντων ζώων. Διὰ πειραμάτων ἐπὶ
κυνῶν ἐπετεύχθη ἡ ὑπὸ τοῦ Χάντερ (Hunter) ἐρεῦ-
ρεσις τῆς μεθόδου θεραπείας τοῦ ἀνευρυσμοῦ περὶ τὸ
τέλος τοῦ λήξαντος αἰῶνος, διὰ πειραμάτων ἐπὶ κο-
νίκλων ἀνεκάλυψεν ὁ Γκραίφε (von Graefe) τὴν δι'
ἀποτμήσεως τμήματος τῆς ἰριδος θεραπείαν τοῦ ἐν τῇ
σκληρίᾳ μέρους τοῦ ὀφθαλμικοῦ βολβοῦ συνισταμέ-
νου νοσήματος, ὅπερ φέρεται ὑπὸ τὸ ὄνομα γλαύκωμα.
Καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει δὲ ὅτι πᾶσαι αὗται αἱ ἀνακαλύ-
ψεις καὶ αἱ σχετικαὶ θεραπευτικαὶ μέθοδοι ἠδύναντο
νὰ ἐπιτευχθῶσιν ἄνευ πειραμάτων ἐπὶ ζώντων ζώων
τίς ποτε τῶν εὐσυνειδήτων ἰατρῶν, τῶν ἰατρῶν ἐκεί-
νων οἵτινες ἐννοοῦσι νὰ σεβασθῶσι τὴν τε ἐπιστή-
μην, ἧς μύσται τυγχάνουσι καὶ τὴν ἀνθρωπότητα,
τὴν ἐξυπνέτησιν τῆς ὁποίας ἐνόρως ἀναλαμβάνουσι,
τίς, λέγομεν, αὐτῶν θὰ ἐτόλμα ἀμέσως ἐπὶ πασχόν-
των ἀνθρώπων νὰ ἐφαρμόσῃ καὶ ἐκείνην ἐπὶ τὴν ἀνα-
κάλυψιν αὐτοῦ, εἰς τὸ ἀλλοθῆστον τῆς ὁποίας πλη-
ρεστάτην ἔχει πεποιθήσιν; ἢ μήπως θὰ εὐρίσκοντο
τόσον ταχέως ἄτομα, ἅτινα νὰ ἔχωσι τὸ θάρρος νὰ
υποβληθῶσιν εἰς τὴν ἐρ' ἐαυτῶν ἐφαρμογὴν τῆς ἀνα-
καλύψεως διὰ πρῶτην φοράν καὶ δοκιμῆς χάριν, σπᾶ-
νιον δειγμάτων τῶν ὁποίων ἄρτι ἀπετέλεσεν ὁ ἐν Ἀμ-
βούργῃ εἰς παραπλήσιον προβά; πείραμα ἀνταποκρι-
τῆς τοῦ «Κήρυκος τῆς Νέας Ὑόρκης» κ. Στάγγου;

Τὰ ἐπὶ τῶν ζώων πειράματα ὑπῆρξεν εὐεργετικὰ
διὰ τὴν ἀνθρωπότητα· ἀδύνατον νὰ προῖδῃ τις τὴν
πρόσδον, ἥτις ἐπιρυσχέσσεται διὰ μέσου αὐτῶν τῷ
ἀνθρώπῳ ἐν τῷ νεωστὶ μάλιστα ἀναπτυσσομένῳ στα-
δίῳ τῆς βικητηριολογίας. Ἐκλειπόντων τῶν πειρα-
μάτων τούτων ἡ εἰς διηγετὴ πρόσδον προωρισμένη
ἐπιστήμη ἀπὸλλυσι τὴν σοβαρότητα καὶ ἀποβάλλει
μέγα μέρος τοῦ προορισμοῦ αὐτῆς, καταδικάζουμένη
μάλιστα εἰς τὸ ἄγονον καὶ στείρον καθεστῶς. Καθό-
σον δ' ἀρροῦ εἰς τὴν δι' αὐτῶν συνεπαγομένην τα-
λιτωρίαν ἀθῶων ζώων δέον νὰ ἔχωμεν πρὸ ὀφθαλ-
μῶν τὴν σοφὴν ἐκείνην γνώμην καθ' ἣν «ἐν τῇ ἐπι-
στήμῃ ὡς καὶ ἐν παντὶ ἄλλῳ, ἐκεῖνο τὸ ὅποιον διδά-
σκει καὶ σημαίνει εἰς τὰ γεγονότα εἶναι ἡ ἰδέα
ἐφ' ἧς ταῦτα βεβλήθη». Φονεῖται ὁ δολοφόνος, φο-
νεῖται ὁ ἥρως, φονεῖται καὶ ὁ ἐν τῷ πεδίῳ τῆς μάχης
ὑπὲρ τῆς χώρας, ὑπὲρ τῆς πατρίδος, ὑπὲρ τῶν ἱερῶς

καὶ τῶν προγονικῶν περὶ πόλεων πολέμιστής· ἀλλ' ὁ μὲν πρῶτος σιδηροδέσιμος· ἐπὶ τοῦ ἰκρίωλιτος ἀναβιβάζεται, ἐν τῇ ἀρχῇ ἀπαρχονίζεται ἡ καὶ ἐπὶ τῷ ἀμερικανικῷ τερνῷ εἰς τὸν δι' ἡλεκτρισμοῦ υποβιβάζεται θάνατον· ἐπὶ δὲ εἰς ἐξόμνησιν καὶ ἐξέρχεται πρὸς τὸν δευτέρου συγγράλλοντι, τῷ τῆς χαλκῶν δὲ δόξης στεφάνῳ ὁ τρίτος στεφάνουται.

F. K. A.

ΕΤΑΙΡΕΙΑΙ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ

Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος.

Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς παρελθούσης δευτέρας, προεδρεύοντος τοῦ κ. Ἀναστ. Χρηστίδου, ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Γεωργιάδου διατριβὴ αὐτοῦ ὑπὸ τὴν γενικὴν ἐπιγραφὴν Ἑρμηνευτικὰ εἰς τὸν Ὀμήρου μετὰ γραμματικῶν καὶ κριτικῶν παρατηρήσεων, ἧς ἡ ἀνάγνωσις ὑπὲρ τὴν μίαν καὶ ἡμίσειαν διήρκεσεν ὥραν. Προέκειτο δὲ κυρίως περὶ τῶν παρ' Ὀμήρῳ λέξεων κρῆν-γμων καὶ γλαυκῶπις, τοῦ γνωστοῦ ἐπιθέτου τῆς παρθένου Ἀθηνᾶς. Ὁ κ. Γεωργιάδης εἶπεν ὅτι ἡ λέξις κρῆν γων γραπτὸν κρῆν γιον, ἡ δὲ λέξις γλαυκῶπις ἑρμηνευτέα ἢ λαμπροῦς, φοβεροῦς ἔχουσα ὀφθαλμούς.

Μετά τὸ ἀνάγνωσμα ἐποιήσαντο παρατηρήσεις οἱ κ. κ. Ὁδ. Ἀνδρεάδης, καὶ Χρ. Χατζηκρήστου.

Κατὰ τὴν αὐτὴν συνεδρίαν ὁ γενικὸς γραμματεὺς ἀνακοινώσας τὴν ἀποστολὴν διαφόρων πονημάτων πρὸς ὑποβολὴν αὐτῶν τῷ ἀγωνοθετήματι τοῦ Καραπανείου ἀγῶνος περὶ συντάξεως ἀναγνωστικῶν βιβλίων τοῦ θ', γ' καὶ δ' ἔτους τῆς δημοτικῆς σχολῆς. Κατὰ τὸ πρόγραμμα, ὅπερ περὶ τοῦ ἀγωνοθετήματος τούτου, συντάχθη ὑπὸ τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς, ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τοῦ Συλλόγου κατὰ τὸν παρελθόντα αὐγούστον (26) ὁ διαγωνισμὸς ἐστὶν ἐπὶ βραβεῖν ἐπτακοσίων πεντήκοντά φράσεων «α'» ἐλευθέρως μεταφράσεως εἰς τὴν νέαν γλῶσσαν τοῦ βίου καὶ τῶν περιπετειῶν τοῦ Ροδινῶνος τοῦ D. Defoe ὡς ἀναγνωστικοῦ τοῦ δ' ἔτους τῆς δημοτικῆς ἐν ἐνὶ τομίδι· δ'» ἐλευθέρως παραφράσεως εἰς τὴν νέαν γλῶσσαν τῶν διδακτικῶν καὶ τερπνοτέρων μερῶν τῆς Ὀδυσσεΐας τοῦ Ὀμήρου ὡς ἀναγνωστικοῦ βιβλίου τοῦ γ' ἔτους τῆς δημοτικῆς σχολῆς, καὶ γ'» ἐλευθέρως παραφράσεως εἰς τὴν νέαν γλῶσσαν τῶν ἐπαγωγῶν καὶ μορφωτικωτέρων μερῶν τῶν ἱστοριῶν τοῦ Ἡροδότου ὡς ἀναγνωστικοῦ βιβλίου τοῦ τετάρτου ἔτους τῆς δημοτικῆς σχολῆς.

Ἀπεστάλησαν δὲ κατ' ἀκολουθίαν τοῦ προγράμματος τούτου πέντε πονήματα Ροδινῶνος, πέντε Ὀδυσσεΐας καὶ τέσσαρα Ἡροδότου. Τὰ χειρόγραφα ἔγένοντο δεκτὰ μέχρι τῆς 28 φεβρουαρίου. Ἡ κρίσις κατ' ἄρθρον τοῦ προγράμματος γενήσεται κατὰ τὸν ἐπὶ ὄντα μῆσον.

Ἐπίσης ἱκαναὶ ὑπεβλήθησαν συλλογαὶ γλωσσικῆς ὕλης τῷ Ζωγραφεῖν Διαγωνισματι πρὸς συλλογὴν ζώντων μνημείων τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσης ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ τῆς σήμερον.

Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς αὐρίων δευτέρας, 8 ἰσταμένου, ὁ κ. Σ. Ι. Βουτυράς, ἡμέτερος διευθυντῆς, ποιῆσεται ἀνακοινώσας «Περὶ τοῦ Ἀκαθίστου Ὑμνου καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ συνδεομένων μεγάλων ἱστορικῶν γεγονότων».

Ἑταιρεία μεσαιωνικῶν ἐρευνῶν.

Ἡ συνεδρία τῆς παρελθούσης κυριακῆς ὑπὸ τὴν προεδρίαν γενομένη τοῦ κ. Γ. Π. Βεγλερῆ, προέδρου τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Τμήματος, παρετάθη διώρον, συνεδρίασαν δὲ τὰ δύο Τμήματα τῆς Ἑταιρείας. Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας οἱ κκ. Γ. Βεγλερῆς καὶ Μ. Γεδεὼν μετ' ἐπαίνου πολλοῦ συνέστησαν εἰς τὴν ἡλικίαν τῆς Ἑταιρείας ὑποστήριξιν τὸν ἐν Ἀθῆναίς ἐκδιδόμενον ὑπὸ Κ. Δουκάκη Μέγαν Συναξαριστὴν, ἐνεκρίθη δὲ ν' ἀποσταλῶσιν αὐτῷ ἱκανὰ ἀγιολογικὰ ὑπομνήματα ἀποκειμένα ἐν τοῖς Ἀρχείοις τῆς Ἑταιρείας. Εἰτα ἀνεγνώσθη ἀνακοινώσις τοῦ ἐν Ἀγίῳ Ὁρει τακτικοῦ μέλους ὁσιολόγ. μοναχοῦ κ. Ἀλεξάνδρου Εὐμορφοπούλου Λαυριώτου «περὶ τῆς ἐν Σκοπέλῳ σχολῆς», ἧς συμπλήρωσιν τινα δυνατόν ἐξήτησεν ἡ Ἑταιρεία καὶ συνέστησεν αὐτῷ πανηγυρικῶς ἐπαινέσασθαι τὸν ὕμνον καὶ τὴν φιλοπονίαν αὐτοῦ, δυνάμεν νὰ ὑποδειχθῇ τοῖς λογίοις ἀγιορείταις ὡς παράδειγμα μιμήσεως ἄξιον. Ὁ κ. Γεδεὼν ἀνέπτυξε γνώμην μακράν, ἣν δημοσιεύσομεν προσεχῶς, κατὰ τῆς ἱστορικῆς ἢ μᾶλλον ψευδοἱστορικῆς, ὡς εἶπεν, ἀπόψεως τοῦ ζητήματος ἂν τὰ ἀγιάσματα χειραγωγῶσιν ἡμᾶς εἰς εἴρεσιν βυζαντινῶν ναῶν. — Ὁ κ. Κακάδας ὑποβαλὼν καὶ βυζαντινὴν ἀνέκδοτον ἐπιτύμβιον ἐπιγραφὴν, ἀνέγνω τὸ Β' μέρος τῆς πραγματείας αὐτοῦ περὶ τῶν παρ' ἡμῖν ἀγιασμάτων, κλίνας μᾶλλον πρὸς τὰς γνώμας τῶν κκ. Γεδεὼν, Ἀλεξανδριδοῦ καὶ Μυλιοπούλου. — Τέλος ὁ κ. Βεγλερῆς, ἀνέγνω μέρη τινὰ τῆς περὶ Χαλκοκρατίων ἀνακοινώσεως αὐτοῦ, καταδείξας ὅτι οὐδεμία διαφορὰ γνώμων ὑφίσταται μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ κ. Μυλιοπούλου περὶ τοῦ εὐκτηρίου τῆς Ἀγίας Σοφοῦ. Τὰ δύο Τμήματα ἐξῆψαν ὅπως ὑποχρεωθῶσι πάντα τὰ μέλη αὐτῶν ν' ἀποφανθῶσιν ἐγγράφως ἐπὶ τῶν τελευταίων ζητημάτων ἢ ἂν ἔχωσι γνώμην, ἡ δὲ πρώτη δημοσίᾳ συζητήσις αὐτῶν ὠρίσθη εἰς τὴν 18 καὶ 25 προσεχούσας ἀπριλίου.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Ὁ ἐκ Πετροπολέως καθηγητῆς Wild εἶρε τὸ θάρος νὰ παραμείνῃ ἐφ' ὁλόκληρον ἔτος εἰς τὴν ὑψοτέραν τῶν κατοικημένων χωρῶν τῆς γῆς, τὴν ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Σιδηρίᾳ πολίχνην Verkhoiansk, κειμένην εἰς πλάτος 67° 35' καὶ εἰς ὕψος 107 περίπου μέτρων ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, νὰ σημειώσῃ δὲ τὰς μέσας ἐκάστου τῶν μηνῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ θερμοκρασίας, ἐχούσας ὥδε :

Ἰανουάριος	— 53,1	Φεβρουάριος	— 46,3
Μάρτιος	— 44,7	Ἀπρίλιος	— 15,8
Μάιος	— 0,1	Ἰούνιος	+ 20,6
Ἰούλιος	+ 13,8	Αὐγούστος	+ 6,4
Σεπτέμβριος	— 1,6	Ὀκτώβριος	— 20,2
Νοέμβριος	— 40,1	Δεκέμβριος	— 42,9